

Protocol opstart Speciaal Basisonderwijs (SBAO) / Speciaal Onderwijs (SO)

Dit protocol is opgesteld door PO-Raad, AOb, CNV Onderwijs, FVoV en AVS, in afstemming met LECSO/SBO Werkverband, Vivis en Simea, Ouders & Onderwijs en het Lerarencollectief. Het dient als handreiking voor de sector bij het opstarten van de scholen. Het kabinetsbesluit tot het heropenen van de scholen is leidend. In dit protocol wordt ingegaan op een aantal praktische aspecten rondom veiligheid en hygiëne waar rekening mee gehouden kan worden als de scholen weer opengaan. Dit protocol kan worden aangepast naar aanleiding van ervaringen uit de praktijk, en is daarmee een levend document. Bij de heropening zijn scholen en werknemers niet gehouden aan het onmogelijke.

Versie 22 april 2020

1. Alle leerlingen in het sbao en so gaan vanaf 11 mei naar school, de leerlingen in het vso gaan nog niet naar school.
2. Tussen leerlingen hoeft geen 1,5 meter afstand bewaard te worden.
3. Tussen personeelsleden en leerling moet zoveel mogelijk 1,5 meter afstand bewaard te worden.
4. Tussen personeelsleden onderling moet altijd 1,5 meter afstand bewaard worden.
5. De beschikbare ruimte in het schoolgebouw dient optimaal ingezet te worden, zodat zo veel mogelijk afstand tussen leerlingen, en tussen leerlingen en leraren gecreëerd wordt.
6. Bij de uitvoering van dit protocol wordt de medezeggenschapsraad betrokken op basis van de WMS, waarbij de termijnen voor overleg in redelijkheid worden ingevuld, zodanig dat snel besluiten kunnen worden genomen.

Basis

100% van de leerlingen, 100% van de tijd fysiek onderwijs.

I Algemeen

1	Algemene RIVM richtlijn Veiligheidsrisico's	<p>Nieuwe richtlijn RIVM is het uitgangspunt, aangepast voor onderwijssetting.</p> <p>Specifiek zijn er de volgende maatregelen van kracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tussen leerlingen hoeft geen 1,5 meter afstand bewaard te worden. • Tussen personeelsleden en leerling moet zoveel mogelijk 1,5 meter afstand bewaard te worden. • Tussen personeelsleden onderling moet altijd 1,5 meter afstand bewaard worden. • Scholen melden zich bij de GGD indien ze meer dan 1 ziektegeval (corona) hebben.
2	Fysiek contact	<ul style="list-style-type: none"> • Volwassenen houden anderhalve meter afstand van elkaar. • Iedereen wast zijn/haar handen meerdere keren per dag en goed, tenminste 20 sec. • Er worden geen handen geschud. • Hoesten/niezen in de elleboog. • Niet aan je gezicht zitten. <p>Voor sommige doelgroepen van leerlingen is het noodzakelijk dat er afwijkende besluiten genomen moeten worden door de school.</p>
3	Hygiënemaatregelen	<p>Scholen dragen er zorg voor dat de algemene hygiënevoorschriften van het RIVM zoveel mogelijk worden nageleefd. Denk hierbij aan: Op iedere school en in ieder klaslokaal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Desinfecterende handgel. • Zeppompje. • Papieren handdoekjes. • Oppervlaktesprays. <p>Een of meerdere personeelsleden moeten verantwoordelijk worden gesteld voor de uitvoering van deze hygiënemaatregelen.</p> <p>Specifiek zijn er de volgende maatregelen van kracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Scholen dragen er zorg voor dat de algemene hygiënevoorschriften van het RIVM zo veel mogelijk worden nageleefd. • Personeelsleden dragen géén persoonlijke beschermingsmiddelen (uitgezonderd de situaties die in hoofdstuk IV Gezondheid onder punt 1 genoemd worden).
4	Hygiëneregeling leermiddelen en ondersteuningsvormen	<p>Leermiddelen, speelgoed, speelmaterialen, devices en werkplek dienen bij gebruik door meerdere leerlingen met regelmaat ontsmet te worden. Ook materialen die met regelmaat door meerdere leerkrachten worden gebruikt worden met regelmaat ontsmet.</p> <p>De hygiëne maatregelen gelden ook voor materialen van leerlingen zoals rolstoel, tillift en andere aan de leerling gerelateerde zaken die noodzakelijk zijn voor de schoolgang.</p>
5	Schoonmaak	Dagelijks intensieve schoonmaak.
6	Afstand personeel	Te allen tijde 1,5 meter afstand tussen personeelsleden onderling.

II Aanwezigheid van leerlingen op school en lesaanbod

1	Focus	100% van de leerlingen, 100% van de onderwijstijd fysiek onderwijs.
2	Omvang klassen	Omvang volgens reguliere indeling. Wanneer er meer dan één volwassene in de klas aanwezig is t.b.v. het onderwijs (bijv. leerkracht en klassenassistent), dient de afstand tussen volwassenen in acht genomen te worden.
3	Consequenties voor lestijd	Geen.
4	Consequenties voor aanbod	Groepsactiviteiten zoals schoolreisjes, vieringen en excursies gaan niet door.
5	Consequenties voor les op afstand	Alleen voor de leerlingen die vanwege de RIVM richtlijnen geen fysiek onderwijs mogen volgen.
6	Ondersteuning door ouders bij leeractiviteiten	Er is geen ondersteuning door ouders mogelijk in de school. Ondersteuning van ouders alleen bij onderwijs op afstand. In te vullen door de school.
7	Ondersteuning van leerlingen door (externe) professionals in de school	Specifiek zijn er de volgende maatregelen van kracht: <ul style="list-style-type: none"> • Zorgverlening in de school door bijvoorbeeld ambulante (jeugd-) hulp kan weer worden opgestart. • Personen die de zorg in de school verlenen dragen geen persoonlijke beschermingsmiddelen (uitgezonderd de situaties in hoofdstuk IV Gezondheid onder punt 1) en houden te allen tijde 1,5 meter afstand tot personeelsleden.
8	Contact ouders	Er is geen fysiek contact tussen onderwijspersoneel en ouder(s)/ verzorger(s) (cf RIVM richtlijn). Oudergesprekken vinden digitaal plaats. Ouders zijn niet aanwezig in het schoolgebouw en op het plein.

III In en rondom schoolgebouw

1	Consequenties schoolgebouw en faciliteiten	Waar mogelijk: ruimere opstelling in lokalen realiseren.
2	Schoolplein	Klassen maken gescheiden van andere klassen gebruik van het schoolplein. Ouders begeven zich niet op het schoolplein of in de school.
3	Looproutes in de school	De school hanteert zoveel mogelijk looproutes, waar mogelijk eenrichtingsroutes zodat onderling contact beperkt kan worden. Dit betekent maatwerk voor iedere school.
4	Binnenkomst en looproutes door school	<p>Personeel staat buiten de school en het plein om halen en brengen in goede banen te leiden. Waar mogelijk eigen ingang van lokalen benutten. Er worden (aanvullende) afspraken gemaakt met vervoerders over de plek van brengen/ophalen en het eventueel wachten. Specifiek zijn er de volgende maatregelen van kracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ouders/verzorgers komen niet op het schoolplein of in de school. • Leerlingen worden door maximaal één volwassene opgehaald (dit geldt niet voor leerlingen die in woongroepen met elkaar/bij elkaar wonen en daarmee gezien kunnen worden als één gezin). • Scholen zorgen ervoor dat er gespreide breng- en ophaaltijden worden ingesteld indien niet elk lokaal eigen in- en uitgang heeft, leerlingvervoer is hier een uitzondering op.
5	Pauzebeleid	De klas waaraan lesgegeven wordt, blijft gehandhaafd in de pauze. Gescheiden van andere klassen.
6	Leerlingvervoer	<p>Vervoer De gemeente organiseert het leerlingvervoer voor de kinderen in het speciaal (basis) onderwijs op de reguliere wijze. De koepelorganisatie voor het Bedrijfspersonenvervoer heeft haar eigen coronaprotocol In overleg met OCW en VNG wordt naar afstemming gezocht. Eveneens wordt ernaar gestreefd om scholen te ontlasten m.b.t. aanvragen van leerlingvervoer. NB: hier komt vóór 11 mei een nadere uitwerking op. Specifiek zijn er de volgende maatregelen van kracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De gemeente organiseert het leerlingvervoer voor kinderen in het speciaal (basis) onderwijs op de reguliere wijze. • Er is geen afstandscriterium voor leerlingvervoer in het speciaal (basis) onderwijs.

IV Gezondheid

1	Medisch handelen	<p>Leerlingen waarbij fysiek contact noodzakelijk is i.v.m. ondersteuning op het gebied van toiletgang, ADL, fysieke begrenzing of medische en/of verpleegkundige handelingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wanneer leerlingen gedrag vertonen waarbij zij een gevaar voor zichzelf en anderen vormen, en daardoor fysiek begrensd dienen te worden, staat de veiligheid voorop. Wanneer medewerkers vaak moeten ingrijpen bij een leerling, dan kan de school overwegen om andere maatregelen te nemen ten aanzien van de schoolgang. Bij medische en/of verpleegkundige handelingen en ADL verzorging dragen personeelsleden persoonlijke beschermingsmiddelen in de vorm van mondkapjes en medische wegwerp-handschoenen. • Voor het gebruik van mondkapjes en handschoenen zijn instructies en/of infographic in het bezit van de school, en dienen de betrokkenen hiervan op de hoogte wanneer te gebruiken en hoe te gebruiken. <p>Advies hierbij is om zo veel mogelijk te handelen in lijn met het beleid dat geldt in de jeugdzorg t.a.v. beschermingsmiddelen.</p>
2	Wegstuurbeleid	<p>Cf richtlijn RIVM: Wanneer een personeelslid gedurende de dag corona gerelateerde klachten ontwikkelt, gaat het personeelslid naar huis.</p> <p>Cf richtlijn RIVM: Wanneer een kind gedurende de dag corona gerelateerde klachten ontwikkelt, gaat het kind naar huis.</p> <p>Specifiek is de volgende maatregel van kracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Als een kind ziek wordt, wordt hij/zij direct door een ouder/verzorger opgehaald.
3	Gezondheidsmeting op school	<p>Bij twijfel wordt de temperatuur van een leerling gemeten op school, indien dit niet tot de mogelijkheden behoort gaat een leerling bij twijfel naar huis en wordt daar de temperatuur gemeten.</p> <p>Indien op school: dan wordt hiervoor een oorthermometer gehanteerd die gedesinfecteerd wordt na gebruik.</p>
4	Thuisblijf regels – gezondheid leerlingen	<p>De school past de adviezen en richtlijnen van het RIVM toe. Specifiek zijn er de volgende maatregelen van kracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerlingen met corona gerelateerde klachten blijven thuis. • Leerlingen met klachten worden zo mogelijk getest door de GGD met toestemming van ouder(s)/verzorger(s). • Leerlingen die behoren tot een risicogroep kunnen worden vrijgesteld van fysiek onderwijs (beslissing van ouder(s)/verzorger(s) in overleg met de school). • Leerlingen van wie gezinsleden tot een risicogroep behoren kunnen worden vrijgesteld van fysiek onderwijs (beslissing van ouder(s)/verzorger(s) in overleg met de school).
5	Thuisblijf regels – gezondheid personeel	<p>De school past de adviezen en richtlijnen van het RIVM toe, dat betekent dat je thuis blijft bij de volgende klachten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verkoudheid. • Niezen. • Hoesten. • Keelpijn. • Moeilijk ademen. • Koorts. <p>Je mag pas weer naar buiten als je 24 uur geen klachten meer hebt. Bij koorts (vanaf 38 graden) blijft iedereen in je huishouden thuis.</p> <p>Specifiek zijn er de volgende maatregelen van kracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personeelsleden met corona gerelateerde klachten komen niet naar school. • Personeelsleden met corona gerelateerde klachten worden getest conform de zorgaanpak. • Personeelsleden die in een risicogroep vallen, kunnen worden vrijgesteld van werk op school (keuze medewerker in overleg met de werkgever). • Personeelsleden met gezinsleden die in een risicogroep vallen kunnen worden vrijgesteld van werk op school (keuze medewerker in overleg met de werkgever). • Een personeelslid dat niet tot de behoort risicogroep, maar zich wel ernstig zorgen maakt, gaat hierover in een gesprek met zijn werkgever. In dat gesprek wordt beoordeeld of tot afspraken gekomen kan worden over de precieze invulling van de werkzaamheden.

V Capaciteit			
	1	Beschikbaarheid personeel	Bij afwezigheid van personeel wordt (indien mogelijk) vervangen. Indien er geen vervanging is, kunnen de mogelijkheden van thuisonderwijs door de school onderzocht worden. Dit is afhankelijk van de duur van afwezigheid van de leerkracht, zoals ook in de reguliere situatie.

VI Opvang			
	1	Noodopvang kinderen kwetsbare posities en voor leerlingen van ouders met cruciale beroepen	De noodopvang voor kinderen in kwetsbare posities en voor leerlingen van ouders met cruciale beroepen blijft bestaan. Afstemming met betrokken organisaties is hierbij van belang. Bij noodopvang dient rekening gehouden te worden dat er tussen groepen niet te veel wisselende samenstellingen worden geformeerd.
	2	Tussenschoolse opvang	Leerlingen in het so en sbo volgen over het algemeen een continuooster. Dit kan in stand gehouden worden mits de regels van dit protocol gevolgd worden. Dat betekent onder meer dat ouders/vrijwilligers deze taak niet op zich kunnen nemen, maar dat de tussenschoolse opvang door onderwijspersoneel uitgevoerd wordt.
	3	Kinderopvang	Buitenschoolse opvang is alleen op de dagen dat de kinderen fysiek naar school gaan.

VII In te vullen door scholen in overleg met medezeggenschap, waarbij de gevraagde termijnen voor overleg met GMR naar redelijkheid worden ingevuld, zodanig dat snel besluiten kunnen worden genomen.			
	1	Brengen en halen van leerlingen	Opties: <ul style="list-style-type: none"> • Hebben leslokalen eigen buitendeuren: benut deze voor brengen en halen. • Heeft de school meerdere ingangen: maak helder per in- en uitgang welke leerlingen die in- en/of uitgang gaan gebruiken. • Heeft de school maar één ingang, faseer dan de toegang. Dit kan met een bel, maar dit kan ook met vastgestelde tijdstippen. • Personeel staat buiten om halen en brengen in goede banen te leiden.
	2	Jassen en kapstokken	Opties: <ul style="list-style-type: none"> • Leerlingen hangen eigen jas aan achterkant stoel. • Leerlingen maken gebruik van kapstokken van meerdere lokalen.
	3	Personeelskamer	Opties: <ul style="list-style-type: none"> • Indien de personeelskamer het toelaat kunnen leerkrachten met ten minste twee stoelen tussen elke leerkracht de personeelskamer gebruiken. • Lunchen in eigen lokaal, na lestijd direct naar huis. • Lunch met één andere leerkracht in een lokaal met inachtneming van ten minste 1,5m afstand.